

Het kind van den Orgeldraaier

Een Kerstverhaal

door

BETSY

Nijkerk — G. F. Callenbach

HET KIND VAN DEN ORGELDRAAIER

EEN KERSTVERHAAL

DOOR

BETSY

VIERDE DRUK

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

Nettie's groote oogen waren al dien tijd onafgebroken op de zangster gericht, ... blz. 11.

I.

Aan het begin van een stillen landweg, tusschen twee Zuidhollandsche dorpjes, stonden, vlak naast elkander, een stuk of zes huisjes, die er alle eender uitzagen, met dit onderscheid, dat het zesde wat grooter was dan de vijf andere, en, in plaats van één, twee vensters aan den voorkant had. Ook waren die andere slechts huurhuisjes, terwijl dit laatste het eigendom was van den bewoner, den klompenmaker Vink.

Jaren geleden was dit huisje voor twee gezinnen ingericht, waartoe het zich vrij wel leende, wijl het, zooals vele dorps-huizen, twee ingangen had, een van voren en een op zij.

Het grootste gedeelte er van werd bewoond door den eigenaar en zijn gezin, terwijl het vertrekje aan den anderen kant van de deur, met het hokje dat daarachter was en tot bergplaats diende, door hem sedert verscheidene jaren aan een behoeftige, oude vrouw was verhuurd, die niets op de wereld bezat dan een weinig huisraad en een poes, zoodat de kleine woning, die zij altijd knap en zindelijk hield, nog ruim genoeg voor haar was.

Eenigen tijd geleden echter was het oudje gestorven, en sedert dien tijd had het kamertje leeg gestaan, en had de eigenaar tevergeefs naar een nieuwen huurder gezocht.

Eindelijk vond hij er een, wel niet bijzonder naar zijn zin, maar toch beter dan in 't geheel geen; want het was ook al niet uit weelde dat de klompenmaker zijn woning met een ander wilde deelen.

Die nieuwe bewoner was een vreemdeling, die zijn vroegere woonplaats verlaten had, en nu naar hier was gekomen. Hij was orgeldraaier van beroep, en reisde de heele week met zijn muziekinstrument de verschillende

dorpen in den omtrek af. Ook bezocht hij de kleinere steden, als het daar kermis was, en bleef dan soms dagen achtereen van huis.

Het zag er daarbinnen dan ook lang zoo netjes en frisch niet meer uit, als toen dat oude moedertje er woonde. En geen wonder! Vriend Pieters — de *lierman*, zooals de dorpskinderen hem noemden — had geen vrouw meer, die zijn boeltje in orde hield. Hulp van vreemden verlangde hij niet; wat men zelf doet is het gauwst betaald, was hij gewoon te zeggen; en daarom nam hij zelf zijn huishouden maar waar, met behulp van zijn kleine Nettie, een meisje van omstreek negen jaar.

Dat dit nogal wat te wenschen overliet, begrijpen onze huismoeders zeker 't best.

Nettie vergezelde haar vader altijd op zijn tochten; en zij deed dit gaarne; veel liever dan schoolgaan; ofschoon haar kleine voeten dikwijls vol blaren zaten van het loopen.

Nettie was een aardig meisje, met een paar sprekende, donkerbruine oogen, op zwart af, en krullend haar van dezelfde kleur, dat bijna haar geheele voorhoofd bedekte, en er uitzag of het naar geen kam wilde luisteren. 't Was jammer dat zoo'n lief, schrander kopje uit zoo'n havelooze plunje stak; en nog oneindig meer jammer, dat het met de opvoeding van het kind al even treurig gesteld was als met haar kleren. Nettie groeide zoo maar in 't wild op. Den korten tijd, dien zij school had gegaan, had zij zoo half en half lezen geleerd, en het was te voorzien dat het daar wel bij blijven zou.

Toch moet niemand denken, dat Pieters niet om zijn kind gaf. Integendeel, hij hield veel van zijn kleine meid en was altijd vriendelijk voor haar. Hij zou het eten uit zijn mond hebben gespaard om het Nettie te geven en als hij met haar op de een of andere kermis was, hij haar altijd wät. Ook zou hij op zijn tochten niet haar vroolijk gezelschap hebben gemist, evenmin hulp; want het was niet alleen voor de leus 't altijd mee ging.

Nettie had een mooi, helder stemmetje, w

lief zingen kon. Ook haar vader verstond die kunst vrij wel; en dus werd, bij het gewone orgelspel, ook menig lied door hen ten gehoor gebracht. En als het dan uitgezongen was, en Vader nog zoo'n soort naspelletje hield, ging Nettie met het blikken bakje langs de deuren om centen op te halen. Wel was die oogst niet altijd even groot, maar meestal deed ze toch tamelijk wat op. Veel menschen hadden schik in het aardige orgelmeisje.

Nettie zelf had ook schik. Zij gevoelde zich zoo vrij en blij als een vogeltje in de lucht en een vischje in het water; ja haar leven was nog onbezorgder dan het hunne; want terwijl die diertjes hun kost nog moesten zoeken, had Nettie maar te eten wat Vader haar gaf, terwijl ze er niets voor behoefde te doen dan te zingen, wat ze gaarne deed. En als zij niet zong, — want niet al de wijsjes, die het orgel speelde, waren daarvoor geschikt — dan liep ze met de kinderen, die altijd op de muziek afkwamen, spelende rond, tot ze dacht dat het weer tijd was om haar bakje op te houden; en daarmee was ze dan weer voor een poosje klaar.

Haar vader was niet zoo tevreden met zijn lot; nu evenmin als toen hij een jaar of wat geleden nog arbeider was. Hij benijdde een ieder, die ruimer bedeed was dan hij, en vergat altijd te zien op hen, die nog minder hadden. Soms maakte dat gevoel van ontevredenheid zich zóó van hem meester, dat hij geen ooren meer had voor Nettie's vroolijk gesnap, en men het zelfs aan zijn onverschillig draaien kon merken.

In zulk een misnoegde stemming zette hij zich aan den avond van een mooien, warmen Septemberdag, waarop hij veel geloopt en weinig verdiend had, vermoeid aan den weg neder, bij het kleine wagentje, waarop zijn orgel stond.

Nettie was ook moe en slaperig, en wilde eveneens gaarne wat rusten. Zij ging dus naast haar vader in het gras zitten; en na een paar vergeefsche pogingen om hem aan het praten te krijgen, legde zij haar krulkopje op zijn knie en liet ze haar oogjes dichtvallen.

Pieters zat een tijdlang te staren op het lief gezichtje

van zijn kind, met echten vaders trots. Toen, opeens, op een toon van ongeduld, die de kleine verschrikt deed opkijken, kwam de uitroep: „Net, je vader wou dat hij rijk was!”

„Waarom, Vader?” vroeg Nettie verwonderd. Het vroolijke kind kon haast niet gelooven, dat haar vader zijn tegenwoordig leven niet even prettig vond als zij.

„Waarom? Wel, onnoozel kind, begrijp je dat niet? Dan zou ik dadelijk dat orgel wegdoen, en je netjes aankleeden, en mezelf ook, en een groot huis in de stad koopen.”

„En als u dan een groot huis had, Vader?” vroeg Nettie, die nu weer goed wakker was.

„Wel, dan zouden we daar samen in gaan wonen, en niet meer zoo hoeven te loopen. Dan zouden we iederen dag lekker eten en drinken, en plezierig leven, hè?”

„En als we dan plezierig geleefd hadden?”

„Nou ja, dan zou het eindelijk met ons net gaan als met alle menschen.”

„En hoe gaat het dan met alle menschen?”

„Kom, dat weet je wel! Alle menschen sterven eindelijk, en dat zouden wij natuurlijk ook moeten doen.”

„En als we dan gestorven waren?”

„Dan zouden ze ons begraven.”

„En dan?”

„En dan?” herhaalde de man, wien het antwoorden wat moeilijk begon te vallen, „en dan is het uit. Houd nou maar op, malle meid.”

Nettie lachte hartelijk. Ze had er altijd schik in, haar vader op deze wijze te ondervragen, en hem dan net zoo lang aan den gang te houden tot hij niets meer wist te zeggen.

Anders lachte Pieters met haar mee, maar nu had het gesprek op hem een andere uitwerking.

Hij wist heel goed, dat die laatste woorden geen waarheid waren, en dat zijn geschiedenis met het graf niet uit was; maar dat er na den dood nog iets volgde. Dat had hij eens heel duidelijk in de kerk gehoord, jaren geleden, toen hij met zijn kleine Nettie ten doop kwam; — na

dien tijd had hij er, helaas, nooit een voet meer gezet. — Neen, 't was met het graf niet uit. Maar wat zou er dan voor hem volgen, als zijn laatste uurtje geslagen, en men hem onder de aarde weggeborgen had?

Ach, niet veel goeds, als hij ten minste vóór dien tijd niet veranderde; dat wist hij wel. Maar hij dacht daar niet gaarne over en trachtte de vraag, zoo ongezoekt door zijn kleine meid hem voorgelegd, maar spoedig uit zijn hoofd te zetten, en zijn gedachten een anderen loop te geven.

„Luister 's, Net!” zei hij daarom met gemaakte vroolijkheid. „Als het eens wat beter lijden kan, huur ik een ander orgel. Er zijn van die mooie groote, die precies klinken als een piano. Daarmee gaan we dan, als 't voorjaar komt, naar de groote steden; naar Den Haag, bijvoorbeeld waar de Koning woont. ¹⁾ Daar zal je pas mooie dingen zien! Groote huizen, prachtige winkels, en ik weet al niet wat.”

Nettie luisterde met gespannen aandacht. Dit denkbeeld lachte haar veel meer toe dan wat Vader daar straks zeide. Ze klapte in de handen en riep, terwijl haar oogen schitterden:

„Ja, Vader, dat is goed! Dat is heerlijk! En zal ik dan ook den Koning zien? En mag ik dan voor hem zingen? Ja, hè? Een mooi, nieuw lied! Maar eerst moet ik goed mijn bakje poetsen. Ik zal maken dat het blinkt als een spiegel. De Koning zal zeker wel meer geven dan een cent. Denkt u ook niet, Vader?”

„Een gouden cent misschien,” lachte de man. „Maar kom, nu moeten we gaan, Net!”

Nettie sprong op. Zij was heelemaal uitgerust, of voelde misschien haar vermoeidheid niet meer, en had het den geheelen weg druk over het nieuwe orgel en hun reis naar de hofstad. En Pieters, die het onbezorgde kind van harte haar vroolijkheid gunde, praatte mee, en wachtte zich wel, haar luchtkasteelen omver te werpen.

Dien nacht droomde Nettie er van, en 't was het eerste

¹⁾ Het verhaal handelt in den tijd toen Koning Willem III, de vader van onze Koningin, nog leefde.

waar zij aan dacht den volgenden morgen bij het ontwaken. Vaders gesprek van den vorigen avond nam al haar denken in beslag. Zij deed nog meer dan anders haar best met zingen, en hielp 's avonds met groote nauwkeurigheid bij het tellen van de opgehaalde centen; iets waarover zij zich tot hiertoe nooit bekommerd had. Tot haar blijdschap viel de winst de volgende dagen nogal mee. Als het zóó een poosje doorging, zou Vader, hoopte zij, zijn plan op den bepaalden tijd wel ten uitvoer kunnen brengen.

Nu, hoop doet leven; en daar Nettie niet veel noodig had om haar levenslust op te wekken, was zij, zoo mogelijk, nóg opgeruimder, sedert zij een bepaald doel voor oogen had.

En wèlk een doel! Al het moois in die groote stad zien, en dan zingen voor den Koning! Grooter geluk kon het arme dorpskind zich niet voorstellen. Wát ze zingen zou, wist ze nog niet. Vader kon het ook nog niet zeggen. Maar het moest in ieder geval een heel mooi, nieuw lied zijn!

In dit vooruitzicht gingen de dagen en weken voor het kleine meisje vroolijk voorbij. Wel was er geen aangename tijd op handen, want de winter stond voor de deur. En voor iemand, die zijn brood op de straat moet verdienen, zegt dit nog heel wat meer dan voor hem, die zijn werk binnen kan doen. Maar Nettie zag er niet tegen op. Zij wist dat het eerst winter moest zijn, wou het lente worden. En hoe eerder de wintertijd nu maar kwam, hoe eerder hij ook weer voorbij, en het zoo gewenschte voorjaar dáár zou zijn!

II.

Intusschen was de maand November aangebroken, ja, reeds half ten einde gespoed. 't Was een echte Novembermaand, nat en guur; en hoewel Nettie anders nogal tegen alle weer kon, was het haar nu toch niet in de kleeren gaan zitten. Zij was verkouden geworden. Nu, dat gebeurde wel meer; maar ditmaal was zij daarbij zoo heesch, dat ze haast geen geluid kon geven. Nu kon zij

tot haar spijt geen enkel liedje doen hooren, en moest zij zich tevreden stellen met stillletjes mee te loopen en het geld op te halen.

Eer echter nog een week verloopen was, kon zij ook dit niet meer, en bleek het, dat de kou haar door het heele lichaampje zat. Het arme kind was al dagen lang zoo pijnlijk en moe; doch ze had er niet veel over geklaagd, uit vrees van thuis te moeten blijven. Maar op een morgen gevoelde zij zich zóó onwel, dat ze niet meer kòn, en haar vader, nauwelijks met haar op weg, genoodzaakt was naar huis terug te keeren. Hij hield haar een paar dagen binnen en maakte een huismiddeltje voor haar klaar, in de hoop dat het wel spoedig schikken zou. Maar het beterde niet.

Dat was een leelijk geval voor onzen orgeldraaier. Met thuisblijven verdiende hij niets; en — geen geld, geen brood. Hij besloot dus de straat maar weer op te gaan, en deed Nettie beloven tot zijn thuiskomst in bed te blijven. Al wat zij noodig kon hebben plaatste hij onder haar bereik; en bij het heengaan verzocht hij zijn buurvrouw, nu en dan eens naar zijn kleine meid te willen zien, terwijl hij weg was.

Het waren recht treurige dagen, die nu voor Nettie aanbraken. Ziek en alleen! Zoo gauw de tijd anders voor haar omging, zoo lang viel hij haar nu. Wel kwam buurvrouw af en toe, maar dat was alleen om te zien of zij niets noodig had, en dan ging zij weer heen.

Het was nu al de derde dag, dien het arme kind zoo eenzaam moest doorbrengen. En 't zou nog wel langer duren, vreesde ze, want zij voelde zich eer zieker dan beter worden, al wilde zij zich soms het tegendeel wijsmaken. En wat ze 't akeligst vond was, dat zij Vader nu geen geld kon helpen verdienen. O, als ze dááaraan dacht, kwamen haar de tranen in de oogen; want hoe langer het duurde eer de noodige som er was, hoe langer de Haagsche reis uitgesteld moest worden.

Terwijl zij weer bezig was zich met deze gedachte te kwellen, ging de deur van het kamertje open, en verscheen er een klein meisje, een paar jaren ouder dan Nettie, aan

den ingang. Het was Aaltje, het oudste dochttertje van buurvrouw Vink.

„Slaap je nog, Nettie?” vroeg ze, haar hoofd door de half geopende deur stekend.

„Nee,” antwoordde Nettie droevig. „Ik kan niet slapen; ik lig al zoo'n tijd wakker en ik verveel me zoo.”

„Maar een poosje geleden sliep je toch, want toen ben ik ook hier geweest. Moeder stuurde me om te vragen of je ook wat eten wilt hebben.”

„Eten? Och neen; ik heb niks geen honger. Maar zeg, Aaltje, was jij het, die ik daar straks hoorde zingen?”

„Ja, dat kan wel. Ik moest broertje zoet houden, en dan zing ik maar. Hoe zoo?”

„Wel, ik, vond het zoo'n mooi wijsje. Wat was het voor een liedje?”

„Het was een nieuw lied van de Zondagsschool. Een Kerstlied. Met Kerstmis moeten wij het allemaal kennen. Maar ik ken het nú al.”

„Een nieuw lied? Toe, Aaltje, zing het nog eens, want de woorden kon ik niet verstaan. Wil je?”

„O jawel. Maar nu kan ik nog niet. Ik moet eerst boodschappen gaan doen voor Moeder.”

Dat speet Nettie. Ze had het graag dadelijk gehoord. Maar Aaltje beloofde haar terug te zullen komen. En hoewel de boodschappen veel meer tijd namen dan ze gedacht had, merkte zij het nauwelijks, wjl het denkbeeld van een nieuw lied een reeks van aangename gedachten in haar opwekte, die haar voor 't oogenblik weer vroolijk stemden.

Bijna een uur later trad Aaltje opnieuw het vertrek binnen met een dikken jongen op den arm, aan wien ze alles had wat ze houden kon.

„Hier ben ik weer, Nettie,” zei ze. „Moeder zegt dat ik je wat gezelschap mag houden. Ik heb broertje ook meegebracht. Hij wil maar niet in zijn wieg.”

„O, blijf je een poosje? Dat is prettig!” zei Nettie. „Maar moet je dan niet naar school?”

„Welnee; 't is Woensdag; dan is er 's middags geen school.”

„Niet? Dan ben ik blij dat het Woensdag is. Wil je nu dat mooie liedje eens zingen?”

„Ja,” zei Aaltje. En naast Nettie's bed zich zettend, met broer op haar schoot, zong ze, op de wijs van: *Er ruischt langs de wolken*:

„Wat schat van genade, wat heil voor onze aard,
Werd eens binnen Bethlehems muren bewaard!
Want dáár, in een stal, lag, behoeftig en teer,
Der koningen Koning als Kindeke neêr,
Waarom, waarom verliet Hij Zijn troon,
En koos Hij deez' zondige wereld ter woon?”

't Was eeuwige liefde, die Jezus bewoog;
Om zondaars te redden kwam Hij van omhoog.
O, Heiland, wie is U in liefde gelijk?
Voor ons werdt Gij arm en zoo maakt Gij ons rijk.
Vrede, vreugde en zaligheid
Hebt Gij door Uw komst ook voor kind'ren bereid.

Geef mij, lieve Jezus, een hart dat U mint;
Vergeef mij mijn zonden en maak mij Uw kind;
Leer m' in U gelooven, U eeren als Gods Zoon,
Zooewel in Uw kribbe als op Uwen troon.
Eeuwig, eeuwig loov' U mijn lied
Voor 't wonder, in Bethlehem eenmaal geschied.”

Nettie's groote oogen waren al dien tijd onafgebroken op de zangster gericht, als wilde zij ieder woord en iederen toon opvangen; en hoewel de stem van haar buurmeisje veel voor de hare moest onderdoen, was zij er toch geheel over voldaan.

„Dat is mooi!” riep ze, toen de laatste regel gezongen was. Daarop scheen zij een oogenblik na te denken; en toen zei ze nog eens: „Dat vind ik pas een mooi liedje! Ik wou dat ik het ook maar kende.”

„Nu, het is wel te leeren,” zei Aaltje. „Je kent er zelf ook een heele boel, is het niet?”

„O ja, maar niet één zoo'n mooi.”

„Ik ken nog meer mooie. Wil ik nog wat zingen? Dan blijft broer meteen zoet.”

De kleine zieke had niets liever. En zoo zong Aaltje het eene lied vóór en het andere na; net zoolang tot broer zijn oogjes toedeed en in slaap viel.

Nettie lag ook met gesloten oogen, maar *zij* sliep niet. „Ik vind ze allemaal mooi,” zei ze, toen Aaltje opstond. „Maar het eerste vind ik toch het mooiste. Dàt zou ik nog wel eens willen hooren.”

Aaltje was onvermoeid en begon opnieuw.

„Ja, dàt is het mooiste; dat zal het beste zijn, want daar komt van een Koning in,” overlegde Nettie, toen het weer uit was. „Weet je, Aaltje,” en hier werd haar toon heel vertrouwelijk, „Vader heeft beloofd, dat hij tegen 't voorjaar een mooier orgel zou zien te krijgen. En dan gaan we naar een groote stad, naar Den Haag; en daar zing ik dan niet alleen voor gewone menschen, maar ook voor den Koning. En dat moet natuurlijk een mooi liedje zijn.”

Aaltje zag haar buurmeisje ongeloovig aan. „Voor den Koning?!” zei ze. „Dat kan je begrijpen! Net of ieder, die wil, zoo maar bij den Koning kan komen! Dat is goed voor heel rijke menschen, maar . . .”

„'t Is tòch waar!” viel Nettie haar in de rede, boos bijna, schoon toch wel een weinig uit het veld geslagen. Het was nog heel niet in haar opgekomen, dat hun armoede wel eens een beletsel kon zijn. „'t Is toch waar! Je zult het zien.” En, als om zichzelf gerust te stellen: „Ik kan heel mooi zingen; dat zegt iedereen, en Vader zegt het ook. En dat zal de Koning ook wel graag hooren. Hij zal er me zeker wel veel geld voor geven; en dan worden wij misschien ook nog rijk. — Maar zeg, Aaltje, wie is die Koning, daar jij van zong? Waar woont Hij?”

„Wel,” zei Aaltje, verwonderd over Nettie's onwetendheid, „dat is de Heere Jezus, die in den Hemel woont. De Zoon van God. Ik zei immers dat het een Kerstlied was.”

„Maar wat is dan toch een Kerstlied?” vroeg Nettie ongeduldig.

„Wel, een lied, daar van het Kerstfeest inkomt. Je weet toch wel wat het Kerstfeest is?”

„Meen je Kerstmis? Ja, dat weet ik wel. Dat is midden in den winter, als de dagen zoo kort zijn; en dan hebben we twee, den laatsten keer wel drie Zondagen achter elkaar; en dan is het een week later Nieuwjaar.”

„Nu ja; maar ik meen of je weet wat het Kerstfeest beteekent; waar we dan aan denken?”

„Neen, dat weet ik niet. Weet jij het?”

„Zeker, heel goed,” zei Aaltje.

Nu, dat was waar; en dat kwam voornamelijk omdat ze op de Zondagsschool altijd zoo oplettend zat te luisteren. Ook leerde ze altijd goed haar teksten en versjes. Van Lucas II, den Kersttekst, kende ze wel twintig verzen uit haar hoofd. Het kostte haar dan ook volstrekt geen moeite om Nettie te vertellen van het Kindje in de kribbe, van de herders in het veld, en van den zang der Engelen.

Nettie was een en al gehoor. Alles was nieuw voor haar. „O!” riep ze vol vuur, „wat zou ik graag met die herders meegegaan zijn om dat lieve Kindje te zien! En wat zou ik die Engelen graag hebben hooren zingen! — Hoe heette het Kindje ook weer?”

„Jezus, dat beteekent *Zaligmaker*; want het was om de menschen zalig te maken, dat de Heer op aarde kwam. Daarom moest Hij zoo heeten.”

„Zalig, wat is dat?” vroeg Nettie.

„Zalig wil zeggen: heel, heel gelukkig. De menschen waren allemaal *ongelukkig*, zie je, omdat ze zonde in hun hart hadden, en daarvoor gestraft moesten worden. Maar de Heer had hen toch lief, en is zelf de straf voor hen komen dragen. En als wij Hem nu ook liefhebben en om vergeving bidden, dan maakt de Heer ons hart goed. En als we dan sterven, neemt Hij ons bij zich in den Hemel. Daar zullen we Hem dan zien. En daar zullen we dan altijd blijven en heel gelukkig zijn. Want in den Hemel heb je nooit verdriet of pijn; daar doe je nooit kwaad; en je kan er nooit meer ziek worden of sterven.”

„Niet?” zei Nettie, met een uitdrukking van blijde verrassing op haar bleek gezichtje; want ziek zijn was iets verschrikkelijks voor haar. „Hoe ziet het er in den Hemel uit?”

„O, het moet daar zoo heerlijk zijn, dat ik het je niet zeggen kan. Verbeeld je maar eens een mooie, groote stad, waar het altijd even licht is, met straten van goud en poorten van paalen, en in het midden een troon, waarop de Heer

zit, de Koning, van wien in het Kerstlied staat; en daar omheen de heilige Engelen en de zalige menschen."

Nettie's oogen schitterden.

„En wat doen al die Engelen en die menschen daar?” vroeg ze.

„Ja, dat kan ik je ook zoo net niet zeggen. Ze dienen den Heer, en zingen mooie gezangen voor Hem."

„O, Aaltje!" riep Nettie, geheel verrukt, „ik geloof zeker dat het daar dan nog veel mooier is, dan waar ik met Vader naar toe ga. O, wat zou ik *dien* Koning graag zien! Of" — en er trok een schaduw over haar gezichtje — „of is dat ook alleen maar voor rijke menschen?"

„Welnee," zei Aaltje, „voor armen net zoo goed. De *Heer* maakt geen onderscheid tusschen rijk en arm. Hij heeft ze allemaal even lief; daarom is Hij ook zelf een arm Kindje voor hen geworden."

Nu helderde Nettie's gezichtje weer op.

„Komen er ook *kinderen*?" vroeg ze.

„Zeker; dat staat ook in het Kerstlied. *Vrede, vreugde en zaligheid, Hebt Gij door Uw komst ook voor kinderen bereid.* Zie je, als de Heere Jezus niet op aarde gekomen was, had daar nooit iets van kunnen gebeuren."

„O, Aaltje, wat een goede, lieve Heer! Dan zal *ik* er met Vader ook wel mogen komen, denk je niet?"

„Wel ja, als je 't maar aan den Heer vraagt."

„Hoe kan dat? Je zegt zelf dat de Heer in den Hemel is. Hoe kan ik Hem dan hier iets vragen?"

„O, dat kan heel best. De Heer is wel in den Hemel, maar Hij hoort en ziet toch alles wat er op aarde gebeurt. De Heer is eigenlijk overal."

Nettie begreep het niet, maar twijfelde toch geen oogeblik aan wat haar buurmeisje zeide.

„Hoe weet je dat toch allemaal?" vroeg ze haar.

„Dat vertelt de juffrouw op de Zondagsschool."

„En hoe weet die juffrouw het?"

„Ze leest het in den Bijbel. Dat is een Boek, waar alles van den Heer in staat. Ik lees er zelf ook dikwijls in, en ik leer er mijn teksten uit."

„Toe, Aaltje, vertel me nog wat uit dat Boek.”

„Nee, nu niet; ik ben al zoo lang bij je geweest. Broer is ook wakker. Stil maar jongen, je gaat mee.”

„Zing nog maar wat, dan zal hij wel weer gaan slapen,” raadde Nettie.

Aaltje beproefde het, maar het lukte niet. „Hij zal honger hebben,” zei ze. „Weet je wat, Nettie, ik zal Moeder vragen of ik morgen nog een poosje hier mag komen. Dan zal ik je nog meer vertellen, en je meteen dat Kerstlied leeren.”

Daarop haastte zij zich met den schreeuwenden dikkerd naar haar moeder, en weer lag Nettie alleen. Maar nu verveelde de eenzaamheid haar niet; want o, ze had zoo veel te denken! Alles wat ze gehoord had was zóó nieuw, zóó vreemd, zóó begeerlijk voor haar, dat de gedachte aan wat Vader haar beloofd had, er geheel doorverdrongen werd.

Niemand toch had deze arme kleine ooit te voren met den gezegenden Naam van Jezus bekend gemaakt; en nu de Blijde Boodschap tot haar kwam, ontving zij die met al de blijdschap en warmte van haar eenvoudig kinderhart. Ze brandde van verlangen om Vader te vertellen wat ze wist. Maar eer hij thuis was viel ze, moe van het ingespannen luisteren en denken, in een vasten slaap.

Toen ze wakker werd was het licht al opgestoken, en stond Vader voor haar bed.

„Wel Net, is dat slapen!” lachte hij. „Ik ben al een heelen tijd thuis. Hoe is het gegaan vandaag? Je hebt zeker prettig gedroomd, want ik heb je in je slaap zien lachen.”

„O, Vader,” zei Nettie, „ik droomde daar, dat we samen al in die mooie stad liepen, met die gouden straten. Ze wilden ons bij den Koning brengen, maar toen werd ik net wakker. Hoe jammer, hè Vader? Ik had Hem zoo graag willen zien.”

„Houd je maar stil, Net,” zei Pieters, die natuurlijk niet zoo dadelijk begreep wat zijn kind bedoelde. „Heb nog maar wat geduld. Als je weer beter bent, en het wordt lente, dan weet je er alles van, hè?”

„Ja Vader,” zei Nettie, want deze woorden voerden haar

gedachten opeens weer tot de aarde terug. „En u hoeft geen moeite meer te doen voor een nieuw liedje. Ik wéét al wat ik zingen zal. Aaltje zal me haar Kerstlied leeren.”

„Zoo, is Aaltje bij je geweest?”

„Ja, een heelen tijd, met het kleine kindje. Ze heeft voor me gezongen, en ze heeft me van den Hemel verteld. O, Vader, dáár moeten we ook naar toe gaan! Het moet dáár toch zoo heerlijk zijn! We mogen er gerust komen; het hindert niets, dat we arm zijn; want de Heere Jezus is de Koning, en, o, Hij is zoo goed! Hij is uit den Hemel gekomen, enkel en alleen om de menschen gelukkig te maken. O, ik ben zoo blij dat ik het weet. Nu kunnen wij ook gelukkig worden, hè, Vader?”

Pieters gaf geen rechtstreeksch antwoord. „Ik dacht, dat mijn kleine meid al gelukkig was,” zei hij.

„Ja, Vader, maar in den Hemel zal ik het nog veel meer zijn.” En toen ging Nettie aan 't vertellen van wat Aaltje er haar van gezegd had.

Vriend Pieters keek vreemd op. Nooit had hij zijn dochtertje zóó hooren spreken. Helaas, hij had het haar ook niet geleerd. Integendeel, we zagen reeds dat zulke gesprekken hem niet aangenaam waren. Ook nu wilde hij er maar liefst een einde aan maken, want hij vreesde, dat Nettie hem weer vragen zou doen, die hij niet beantwoorden kon. Het kind kon soms zoo wonderlijk uit den hoek komen.

„Luister 's, Nettie,” zei hij, „nu moet *ik* je eerst 's wat vertellen. Ik ben vandaag meteen 's naar den dokter geweest; en die heeft me een drankje voor je gegeven, daar je wel van zult opknappen; want o, Net, ik wou toch zoo graag dat je maar beter was. 't Is of ik niet half zoo goed draaien kan, als jij er niet bij bent. De vrouw uit den kruidenierswinkel, waar we wel eens een kopje koffie krijgen, heeft ook al naar je gevraagd. Het speet haar, dat je ziek was, want ze hoorde mijn zwartkopje zoo graag zingen, zei ze. En kijk 's wat ze me voor je gegeven heeft! Een heelen zak koekjes en een paar lekkere appelen.”

Nettie zag haar vader glimlachend aan. Een prijsje over haar zingen was haar niet ongevallig. In de koekjes had

ze geen trek, maar de frissche appelen smaakten zooveel te beter. Toch was ze maar half voldaan. Het stelde haar teleur, dat haar vader de heuglijke tijding, door haar met zooveel blijdschap vernomen, zoo koeltjes ontving, ja, nauwelijks een oor scheen te hebben voor wat haar kleine hart zoo geheel innam.

III.

Aaltje hield woord en hernieuwde de volgende dagen haar bezoek. Zij leerde Nettie het Kerstlied en haar tekst voor den volgenden Zondag, Joh. 3 vers 16: *Alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eeniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.* Ook vertelde zij haar, zooveel ze zelve wist, van den Heere Jezus; hoe Hij de menschen leerde en goed deed, en hoe Hij leed en stierf voor onze zonden.

Toen Nettie dit hoorde, kwamen haar de tranen in de oogen. Ze kon niet begrijpen, dat er menschen geweest waren, die dien goeden Heiland zooveel kwaad hadden gedaan. Maar toen Aaltje verder zei, dat de Heer niet in het graf gebleven, maar opgestaan en naar den Hemel gegaan was, om dáár voor de Zijnen plaats te bereiden, straalde haar gezichtje van vreugde.

„Dan is er voor mij en Vader zeker ook al een plaatsje klaar!” riep ze. „Want zeg, Aaltje, toen je Woensdag weg was, heb ik het dadelijk aan dien lieven Heer gevraagd. Ik ben blij, dat je me dat alles verteld hebt. 't Is zoo plezierig om er aan te denken als ik alleen lig. Ik zal Vader vragen of ik óók naar de Zondagsschool mag als ik beter ben. 's Zondags loopen we toch niet met het orgel; en ik weet zeker, dat ik van zóó'n school wel houden zal. 'k Wou dat ik morgen al met je mee mocht.”

Dat zou niet gaan, meende Aaltje; maar zoodra ze thuis kwam, zou ze haar alles komen vertellen wat de juffrouw gezegd had, beloofde ze.

Toen zij echter den volgenden dag met dat doel bij haar kwam, lag Nettie in een harde koorts. Vrouw Vink was al voor buurman om den dokter geweest, en deze verklaarde het kind gevaarlijk ziek.

Pieters, die de ongesteldheid van zijn dochtertje nog niet zoo ernstig had ingezien, viel deze tijding als een steen op het hart. Daar lag zijn lieve Nettie, met gloeiende wangen en glinsterende oogen, geheel buiten kennis, allerlei onsamenhangende woorden sprekende. Zou ook zij hem gaan verlaten, zij, de eenige, die nog in staat was zijn somber leven op te vroolijken?

Drie bange weken bracht de arme man, tusschen hoop en vrees, onafgebroken aan het ziekbed van zijn kind door, met een mistroostig hart; te mistroostiger omdat hij niet inzag, dat deze beproeving hem werd toegezonden door een liefderijke Vaderhand, die ons kastijdt tot ons nut; en hij zijn verdriet liever alleen wilde dragen, dan er de toevlucht mee te nemen tot den Heer, Die gezegd heeft: *Werp al uw bekommertissen op Mij.*

Zoo vond hem het Kerstfeest, dat feest, zoo bij uitnemendheid geschikt om licht en warmte, vreugde en blijdschap te brengen in de huizen en harten van rijken en armen, van ouden en jongen. Maar wie er feestelijk gestemd was op dien 25sten December, onze orgeldraaier niet. Hij dacht aan het Kerstfeest niet eens. Wat gaf hij er ook om, of het feest was of niet. Alle dagen stonden bij hem gelijk. Bracht niet iedere morgen hem nieuwe zorgen?

Zijn grootste zorg was nu natuurlijk over Nettie. Wel was zij de laatste dagen niet erger. Ze was weer geheel bij kennis, en had haar vader weer kalm aangezien en toegelachen, en nu en dan eens met hem gepraat. Maar ze was uiterst zwak en daardoor bleef haar toestand zorgwekkend.

Terwijl Pieters dien morgen even in het schuurtje was, ontwaakte Nettie uit een langen slaap. Ze keek verward om zich heen, want ze had weer gedroomd, en wist niet recht waar ze was, tot ze langzamerhand ontdekte dat ze thuis in de bedstee lag.

„Is het Zondag, Vader?“ vroeg ze, toen Pieters met een paar turven terugkwam, die hij op het vuur legde.

„Zondag? Neen, kindlief, 't is Dinsdag vandaag.“

„O, ik dacht dat er kerk was, omdat de klok luidt. Waarom zou dat, Vader?“

„Luidt de klok? Daar had ik nog niet eens op gelet. Laat 's zien. Ja, er zal tóch kerk zijn, Net. Het is Kerstmis, dat is waar ook.“

„Is het Kerstmis?! O, Vader, daar ben ik blij om! Ik heb nooit geweten wat Kerstmis eigenlijk was; maar nu weet ik het! Het is het feest, waarop de menschen denken aan de geboorte van den Heere Jezus. Ben u ook blij, Vader? Ik wou maar dat wij vandaag ook naar de kerk konden gaan! Daar wordt van den Heer verteld, zegt Aaltje. En er wordt gebeden en gezongen ook. Zij gaat er iederen Zondag naar toe. — Waarom gaan wij toch nooit naar de kerk, Vader?“

Deze vraag, zonder erg door Nettie gedaan, o, hoe verwijtend klonk ze den man in de ooren! Het eenige antwoord dat hij er dan ook op geven kon, was: „Als je beter bent zullen we ook gaan, hoor. Is het goed?“

„Ja, Vader. Maar als ik nu eens niet beter word? Als ik nu 's dood ga?“

„Kom kind, daar moet je niet aan denken. Je moet liever gauw gezond worden, dan kan je weer met Vader mee. Zoodra je weer uit kan, zal je een nieuwe jurk van me hebben; en dan weet je wel waar we samen naar toe gaan, hè? Dat wil je toch nog wel graag?“

„Jawel Vader, maar ik geef er toch zooveel niet meer om. Ik zou liever naar den Hemel willen gaan; daar is het veel mooier, en daar kan ik den Heere Jezus zien. Maar dan moet ik eerst sterven, zegt Aaltje.“

„En wou je je armen vader dan voorgoed alleen laten, Nettie?“

„Neen Vader, niet voorgoed. U komt immers ook?“
Pieters schudde treurig het hoofd. „Neen, kind,“ zei hij somber, „de Hemel is niet voor zulke zondaars als ik ben.“

Deze woorden bedroefden het kind. Ze wilde zoo gaarne

ook dáár haar vader bij zich hebben. Ze dacht eenige oogenblikken stil na. Toen riep ze opeens op vroolijken toon: „Vader, de Hemel is wèl voor u, want Jezus heeft de zondaars lief! Hij wil uw zonden vergeven, als u 't Hem maar vraagt. *Ik* zal het voor u vragen, Vader! Ik heb 't voor mezelf ook gevraagd; want *ik* heb ook dikwijls kwaad gedaan. — De Heer zal het stellig doen als we 't vragen.”

„Hoe weet je dat, Nettie?”

„Het staat in mijn Kerstlied, Vader; hoor maar: *'t Was eeuwige liefde, die Jezus bewoog, Om zondaars te redden kwam Hij van omhoog.* Ben u er niet blij om, Vader?”

„Ach kind, als ik het maar gelooven kon.”

„Maar Vader,” sprak Nettie verwonderd, „u kunt het gerust gelooven, want de Heer heeft het zelf gezegd. Ik heb er ook een tekst van geleerd, uit Aaltjes bijbeltje; maar ik weet niet goed meer hoe die is. Wil u hem eens voor me lezen, Vader? Aaltje heeft haar bijbeltje hier gelaten. Ik mag het houden. Ze heeft er twéé. Er ligt een rood draadje bij den tekst. Geef 't mij maar, Vader; ik weet wel waar het staat.”

Pieters kreeg het boekje; en nadat Nettie de plaats voor hem opgezocht had, las hij: *Alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eeniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.*

Die woorden maakten indruk op hem. Onwillekeurig las hij verder, en hield niet op vóór het geheele hoofdstuk uit was. Toen bleef hij een tijdlang, met zijn elleboog op de knie geleund en de hand voor de oogen, voor de bedstee zitten. Wat hij in die oogenblikken dacht, weten we niet. Maar toen hij weer opkeek en naar Nettie zag, die intusschen met gevouwen handjes ingeslapen was, stond hij op, en drukte een kus op het witte gezichtje, terwijl hij zacht zeide:

„Mijn lief, klein schaap, was ik ook maar zoo gelukkig als jij.”

IV.

De tweede Kerstdag was daar. Den heelen morgen had de zon moeite gehad om door de dikke nevelen heen te dringen. — Maar 's middags stond zij vroolijk aan den hemel het bevroren sneeuwkleed te beschijnen, dat de aarde bedekte, en dat nu als met duizenden diamanten bezaaid leek.

Ook menig kinderoog straalde met meer dan gewonen glans, nu de tijd was gekomen, waarnaar het jonge volkje sedert weken zoo verlangd had.

Heden toch zou de Kerstfeestviering met de kinderen der Zondagsschool plaats hebben. Om twee uur waren ze allen ordelijk bij elkander in de kerk gezeten, waar, nu opzettelijk voor *hen*, de oude, en toch altijd nieuwe geschiedenis van 's Heilands geboorte door den dominee zou worden verteld, en waar zij hun Kerstliederen mochten zingen, ten aanhoore van de groote menschen; want hun ouders, en allen die er belang in stelden, mochten er ook bij zijn. Na afloop daarvan moesten ze in het groote schoollokaal bij elkander komen; en daar zouden ze dan onthaald worden en hun Kerstgeschenken krijgen.

En in ditzelfde uur, waarop zooveel ouders zich verheugden over de blijdschap hunner kleinen, zat Pieters met een bedroefd hart aan de sponde van zijn stervend kind.

Ja, de aardige, eens zoo levenslustige Nettie was stervende. Den vorigen avond had ze weer een hevige koorts gekregen, die lang aangehouden en haar laatste krachten weggenomen had; en sinds had de arme vader zijn kind ieder oogenblik minder zien worden.

's Morgens was ze erg onrustig geweest, maar nu lag ze sedert een paar uren heel stil, dan eens met gesloten, dan weer met half geopende oogen, zoodat hij eigenlijk niet wist of ze waakte of sliep. Haar geest scheen echter voortdurend bezig, want nu en dan bewoog zich haar mond, en vertoonde zich een glimlach op haar gezichtje. Ook hoorde hij haar duidelijk het laatste gedeelte van het Kerstlied opzeggen. Dat had ze gedurende haar ziekte dikwijls gedaan.

Onafgebroken hield Pieters de oogen op haar gericht, vol verlangen nog éénmaal een woordje van haar te hooren, eer zij hem voor altijd verliet. Eindelijk wendde zij het hoofdje naar de plaats, waar zij gewoon was haar vader te zien zitten, en stak ze de kleine hand naar hem uit.

„Vader,” zei ze met flauwe stem, „Vader, waar bent u?”

„Hier kindlief, ik zit bij je,” antwoordde de man, het klamme handje in de zijne nemend. „Wou je iets, liefje?”

„Nee Vader, maar ik zag u niet.”

Pieters stond op en boog zich over haar heen. Hij drukte een langen kus op de bleeke lipjes en vroeg: „Kan je me nu zien, mijn lieve Nettie?”

Er kwam geen antwoord.

„Nettie,” hernam hij luider, „zie je Vader nog?”

„Nee Vader,” kwam er nauwelijks hoorbaar. Toen, — en een blijde glans toog over haar gezichtje — „Ik zie Engelen. — Ze komen uit de gouden stad. — Hoor, ze zingen! — O, hoe mooi! — Hoe heerlijk! — Ze roepen me. — Vader, u komt toch ook?...”

Toen zweeg ze. De armpjes, even te voren vol verrukking opgeheven, vielen neer; nog één zucht — Nettie's zieltje was ontvloden.

Ze was heengegaan, eer nog de lente kwam, naar de Stad, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is; naar de Stad, waar de Koning der koningen woont; om dáár, op volmaakte wijs, Hem ter eer, het nieuwe lied te zingen!

Een paar maanden later vinden wij de woning van den klompenmaker Vink opnieuw gedeeltelijk ledig. Vriend Pieters heeft haar verlaten, en is weer naar zijn vorige woonplaats verhuisd, waar hij zijn vroeger werk weer bij de hand heeft genomen. Had het leven als orgeldraaier hem in den laatsten tijd toch ook al weer verveeld, het stond hem nog meer tegen, nu hij op zijn vaak lange tochten zijn vroolijk reisgenootje miste. Ook was die voortdurende muziek zoo in strijd met zijn innerlijke goedsgesteldheid, dat iedere toon een wanklank voor hem was. Wel vond hij nog overal kinderen, die onbezorgd

rond zijn speeltuig dartelden; maar Nettie's lief kopje zocht hij altijd tevergeefs. Neen, dat zou hij nimmer weerzien!

Nimmer weerzien? Nettie zelf had er anders over gedacht. „Vader, u komt toch ook?” had zij immers nog stervende gezegd. Die laatste vraag had hem sedert al wat dikwijls gekweld. Gekweld, ja, want hij kon er onmogelijk een bevestigend antwoord op geven. En zoolang dit het geval niet was, kon zij niet dan onaangenaam voor hem zijn. Toch kon hij haar niet op zijde zetten. Nu zijn *kind* in den Hemel was, werden zijn *gedachten* ook telkens daarheen getrokken.

Op zekeren dag zelfs, toen hij weer eenzaam en neerslachtig huiswaarts keerde, was het hem eensklaps geweest of zijn kleine Nettie opnieuw met diezelfde vraag voor hem stond. En toen hij die, evenals den eersten keer, beantwoordde met een droevig: „Neen, neen, in den Hemel komen zulke zondaars niet,” meende hij andermaal haar stem te hooren, die hem troostend en bemoedigend toeriep: „Jezus heeft de zondaars lief!”

„Zou het waar zijn?” had Pieters toen uitgeroepen, zoo luid, dat, als er menschen in zijn nabijheid geweest waren zij het zeker gehoord zouden hebben. „Zou er dan ook voor *mij* nog kans bestaan om eens te komen waar Nettie is?”

Den ganschen weg over had hij toen aan niets anders gedacht, en thuis gekomen was zijn eerste werk geweest naar Aaltjes bijbeltje te grijpen, dat nog altijd bij hem op het kastje lag. Bij het roode draadje had hij het opengeslagen. Ja, daar stonden ze nog, die heerlijke woorden: *Alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eeniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Want God heeft Zijn Zoon niet gezonden in de wereld, opdat Hij de wereld veroordeelen zoude, maar opdat de wereld door Hem zou behouden worden.* Toen was hem ook dat gesprek met Nettie weer levendig voor den geest gekomen, en die regels uit haar Kerstlied: *'t Was eeuwige liefde, die Jezus bewoog, Om zondaars te redden kwam Hij van omhoog.* En toen, door die Goddelijke liefde overwonnen,

was hij op de knieën gezonken, en had hij uit het diepst van zijn ziel gebeden: „Genadige God! Gij hebt mijn kind gered, o, red, red ook mij, arm zondaar!” En de Heer, die niemand uitwerpt, die tot Hem komt, liet ook dezen bidder niet onverhoord staan.

't Was kort na dezen gewichtigen dag, dat vriend Pieters gevolg had gegeven aan zijn voornemen om zijn onbeduidend bedrijf, dat voor een man, zoo gezond en sterk als hij, toch geen werken heeten mocht, voorgoed te laten varen, en liever weer werk te zoeken bij den een of anderen boer, op zijn eigen dorp, waar hij de menschen beter kende, en zich dus meer thuis gevoelde.

Werk vond hij daar spoedig en een kosthuis ook. Wat dit laatste betrof, kwam hij door Gods voorzienig bestuur in een gezin, waar man en vrouw den Heere vreesden, hetgeen een gezegenden invloed op den nieuwen kostganger uitoefende. Ook hij kreeg den Heer en Zijn Woord lief; en bij het licht van dat Woord leerde hij zichzelf, meer nog dan vroeger, kennen als een verloren, maar nu tevens heilbegeerig zondaar, die behoefte aan verlossing had, en het buiten den Heer niet meer stellen kon. En nu hij met een berouwvol hertogend hart de toevlucht tot Jezus nam, mocht hij aanvankelijk ook iets van dien vrede smaken, dien het kinderlijk geloof in den Zoon van God in het hart van Nettie gewerkt had. Toen het weer Kerstmis was, zag men Pieters ook onder de kerkgangers; hij had trouwens reeds maanden lang tot hen behoord.

„Ach Net, was je nu nog maar hier,” sprak hij bij zichzelf, toen hij de geopende kerkdeur binnentrad, „dan zou je wensch vervuld zijn geworden, en kon je op Kerstmis met Vader naar de kerk gaan. Maar neen,” moest hij er bij zeggen, „je hebt het nu beter; ik mag je niet terug wenschen; dat zou zelfzuchtig zijn. Blijf maar Boven, mijn lieve Nettie, en wacht er mij maar. Vader hoopt ook eens te komen, want Jezus heeft de zondaars lief! Ja, nu kan ik het gelooven, want ook aan mij heeft Hij Zijn zondaarsliefde verheerlijkt. En *die in Hem gelooft*, dat staat toch vast, *zal niet verderven, maar het eeuwige leven hebben!*”

